

Handläggare
Wiveca Eklund
Telefon: 0850819635

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2022-09-22

Funktionshinderrådens arbetssätt och organisation

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till funktionshinderrådens arbetssätt och organisation.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen genomfört en utredning av råden för funktionshinderfrågors nuvarande arbete och organisation i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet. Utredningen föreslår bland annat att antalet råd ska minska och att de ska få en mer strategisk roll i att stödja och ge råd i planering och genomförande av stadens arbete med att leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen är positiv till utredningens förslag och bedömer att de skulle möjliggöra ett ökat inflytande och delaktighet för råden i planeringsprocesserna. Vi förespråkar dock ettåriga mandatperioder istället för fyraåriga för de råd som ska utses av instanser som själva utses för ett år. Vi tror att det avsevärt skulle underlätta rekryteringen av ledamöter till råden.

Stadsdelsnämndens funktionshinderråd anser att det hade varit lättare att lämna synpunkter om de haft tillgång till den vägledning som föreslås utarbetas inför genomförandet av förändringen. De ser en risk med färre råd och att lokala behov inte ska uppmärksammas tillräckligt. Rådet är dock positivt till förslaget om att ledamöterna ska få ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade 2018 beslut om ett reviderat funktionshinderpolitiskt program, *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018–2023*. Kommunfullmäktige beslutade då även att rådens arbete och organisation skulle utvärderas i syfte att stärka delaktigheten.

Bakgrunden till beslutet var att Funktionsrätt Stockholms stad, som samordnar rekryteringen av ledamöter till stadens råd, hade framfört till kommunstyrelsen att det var svårt att rekrytera ledamöter till råden samt att delaktigheten och inflytandet behövde stärkas.

Stadsledningskontoret har gjort en utredning om hur delaktigheten och inflytandet kan stärkas för råden. Utredningsarbetet har särskilt strävat efter att i dialog med representanter för funktionshinderrörelsen i Stockholms stad och för stadens förvaltningar och bolag fånga upp hur rådets arbetssätt och organisation kan bli mer ändamålsenlig.

Kommunstyrelsen har remitterat utredningens förslag till ett stort antal instanser i staden, bland annat alla stadsdelsnämnder och även de funktionshinderråd som har utsetts av nämnder och bolagsstyrelser, för yttrande senast den 30 september.

Remissen i sammanfattning

Med ledning av vad som framkommit under utredningens gång föreslås råden få en mer strategisk roll när det gäller att stödja och ge råd i planering och genomförande av stadens arbete för att leva upp till de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Utredningen konstaterar att råden ger staden möjlighet att inhämta synpunkter på vad som behöver utvecklas, men att den sakkunskap som finns i råden behöver tas tillvara på ett mer systematiskt och sammanhållet sätt.

Antalet stadsdelsnämndsanknutna råd föreslås minska från tretton till sex enligt följande uppdelning:

- Bromma, Hässelby-Vällingby
- Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta
- Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Skarpnäck
- Hägersten-Älvsjö, Skärholmen
- Kungsholmen, Norrmalm
- Södermalm, Östermalm

Minskningen av antalet råd beräknas gynna möjligheten till samverkan och kunskapspridning mellan nämnder och styrelser. Dessutom bedömer utredningen att det tvärssektoriella perspektivet kan få ökat genomslag.

Antalet ledamöter i stadsdelsanknutna råd föreslås öka från sju till åtta. Utredningen föreslår inga förändringar avseende antalet facknämnds- och styrelseanknutna råd. Ingen förändring föreslås när det kommer till rådets mandatperioder. Det innebär att ledamöterna även framöver föreslås utses för fyra år, efter val till kommunfullmäktige.

En nyhet är att ledamöterna föreslås få ersättning för förlorad arbetsinkomst. En förändring är att råden föreslås sammanträda minst fyra gånger per år istället för som nu minst sex gånger per år.

Råden behöver få nya instruktioner som speglar utredningens förslag om nya arbetssätt och organisation. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt utredningens förslag kommer kommunstyrelsen därför att ta fram en vägledning som ger stöd i genomförandet av de nya arbetssätten och de organisatoriska förändringarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning i samarbete med avdelningarna för äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, stadsutveckling samt med stadsdelsnämndens råd för funktionshinderfrågor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att råden för funktionshinderfrågor är centrala för stadens möjlighet att planera och utforma ett arbete som utgår från ett funktionshinderperspektiv. Förvaltningen ser positivt på de förändringar som föreslås. Det ger bland annat en möjlighet att öka delaktigheten och inflytandet för råden genom att de kommer in tidigare och blir en tydligare instans i planering och beredning av olika strategiska ärenden som förekommer inom förvaltningarna. Förvaltningarna har dock ett stort ansvar för att skapa rutiner och processer som möjliggör att utredningens förslag förverkligas.

När det gäller mandatperiod förespråkar förvaltningen att råden inte utses för längre perioder än de instanser som utser dem, på samma sätt som gäller för pensionärråden. För stadsdelsnämnders och facknämnders råd skulle det innebära en ändring från fyraåriga till ettåriga mandatperioder. Vi tror också att det avsevärt skulle underlätta rekryteringen till råden.

Beträffande ny instruktion behöver förslaget korrigeras så att ordet ”bolag” ersätts med ordet ”styrelse”, eftersom det är styrelsen, inte bolaget, som är den beslutsfattande instansen. För formens skull behöver det även klargöras hur de råd som ska samverka med mer

än en nämnd eller styrelse ska utses, genom gemensamma och samtidiga beslut i berörda nämnder och styrelser eller på annat sätt.

Vi föreslår även att ”råd för funktionshinderfrågor” också i fortsättningen skrivs på det sättet, istället för att ändras till ”råd för funktionshindersfrågor”. Som en språklig kommentar till instruktionen vill vi också påpeka att stadens övriga instruktioner och reglementen efterhand har rensats från det föråldrade ”skall”, och att fullmäktige nu bör ta tillfället att göra den anpassningen även av funktionshinderrådets instruktion.

Nämndens råd anser att det är svårt att se hur rådets nya roll och uppdrag kan komma att fungera och önskar att det hade kommit en vägledning innan det skulle ha lämnats synpunkter. Rådet tycker att det är positivt att utredningen föreslår ersättning för förlorad arbetsinkomst. Rådet tror det kan bli svårt att se till lokala behov då ett enda råd ska täcka tre stadsdelsområden och tre stadsdelsnämnders verksamheter.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Per-Ove Mattsson
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till funktionshinderrådets arbetsätt och organisation

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2022-08-31
Per-Ove Mattsson, Chef	2022-08-31